

12. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Doplňte tabulku

	indikativ perfekta	indikativ plusquamperfekta	indikativ futura II.
<i>laudas</i>	<i>laudavisti</i>	<i>laudaveras</i>	<i>laudaveris</i>
ducunt			
conditur			
iaciuntur			
perficimus			
defendis			
mutaris			
traheris			
adest			
respondent			
fugitis			
defenditur			
expellitur			
potestis			

2. Přeložte slovesné tvary

poslal	byl poslán
posílal	byl posílán
dříve poslal	dříve byl poslán
pošle	bude poslán
posílá	je posílán
bude posílat	bude posílán
až /dříve pošle	až bude poslán
že poslal	že byl poslán
ptáme se (použijte sloveso <i>interrogo, are</i>)	jsme dotazováni
zeptáme se	budeme dotázáni
zeptali jsme se	byli jsme dotázáni
dříve jsme se zeptali	dříve jsme byli dotázáni
ptát se	být dotazován
až/dříve se zeptáme	až budeme dotázáni
ptali jsme se	byli jsme dotazováni
že se zeptala	že byla dotázána
přiváděla jsi	byla jsi přiváděna
přivádíš	jsi přiváděna
přivedla jsi	byla jsi přivedena
že jsi přivedla	že jsi byla přivedena
budeš přivádět	budeš přiváděna
ta, která přivádí	ta, která byla přivedena
dříve jsi přivedla	dříve jsi byla přivedena
dříve budeš přivádět	dříve budeš přiváděna

přivádět

být přiváděna

puer locutus

puer locutus est

urbs condita

urbs condita est

res amissa

res amissa est

3. Doplňte vhodný slovesný tvar

1. Librum, quem pater mihi (*dare*) _____, legi.
2. Librum, quem pater mihi (*dare*) _____, lego.
3. Librum, quem pater mihi (*dare*) _____, legam.
4. In domo, quam pater meus (*exstruere*) _____, vivo.
5. In domo, quam pater meus (*exstruere*) _____, vixi.
6. In domo, quam pater meus (*exstruere*) _____, vivam.
7. Cum ille rosam (*videre*) _____, ver incipere arbitrabatur.
8. Cum ille rosam (*videre*) _____, ver incipere arbitratur.
9. Cum ille rosam (*videre*) _____, ver incipere arbitrabitur.
10. Hostes terga verterunt quod nostros superare non (*posse*) _____.
11. Si te loquentem cum amico illo improbo (*videre*) _____, poena te afficiam.
12. Cum duo (*facere*) _____ idem, non est idem.
13. Cives urbem suam, quae ab hostibus (*oppugnare*) _____, defendebant.
14. Senatus decrevit ut consules (*dare operam*) _____, ne quid detrimenti¹ res publica caperet.
15. Caesar se animal, quod unum cornu (*habere*) _____, vidisse scribit.
16. Interrogate illum senatorem, cui omnia a legatis (*nuntiare*) _____.
17. Cum magistrum iratum (*videre*) _____, timebam.
18. Cum matrem tuam (*videre*) _____, omnia quae (*facere*) _____, ei nuntiabo.
19. Cum illo die naves ad portum (*appropinquare*) _____, incolae urbis in portum venerunt, ut optimas res emere possent.
20. Cum naves ad portum (*appropinquare*) _____, incolae urbis semper in portum veniebant et nautas salutabant.
21. Faciemus quae nobis a maioribus natu (*imperare*) _____.
22. Me (*ille orare*) _____, ut ei obviam veniam.

4. Vymyslete vhodnou odpověď²

1. Quis tecum ad nos veniet?
2. Cuius est hic liber?

¹ detrimentum, i, n. „škoda“, „újma“

² Věty převzaty z: Blažek, F. Latinská cvičebnice. II. díl. Plzeň : Veset, 1994. s. 52n.

3. Ubi heri cum amicis fuisti?
4. A quo hoc carmen scriptum est?
5. Quo properatis, pueri?
6. Quid novi in familia vestra est?
7. Cui homines libenter parent?
8. Cuius rei semper memores estis?
9. Cur amicis in periculis non affuisti?
10. De qua re in hac fabula narratur?
11. Quid de me amicis narrabis?
12. Quem in foro vidisti?
13. Quot naves aedificatae sunt?
14. Cui est hic puer similis?
15. Utra manu melius scribis?
16. Unde ad nos venerunt?

5. Doplňte tážací částici (v případě více možností vysvětlete rozdíly)

1. _____ omnia _____ scire possumus?
2. _____ liberos _____ in silva relinquere potuit?
3. _____ quid _____ libertate maius est?
4. _____ comisisti _____ ea scelera an non?
5. _____ negare _____ audes?³
6. _____ poterit _____ domus restitui?⁴
7. _____ haec _____ omnia facere coactus est?
8. _____ quid _____ facere aut dicere possumus? Minime.
9. _____ vides _____ illam navem? Video.

6. Doplňte tážací zájmeno nebo příslovce podle smyslu

1. _____ a iudice condemnatus est?
2. _____ iste magistratus loquebatur?
3. _____ consul melius rem geret? Titus Clodius.
4. _____ tibi dabunt?
5. _____ hostiae sacrificabantur? Dis deabusque.
6. _____ patres matresque timent? Pueris.
7. _____ consilio utebatur? Meo quidem consilio.
8. _____ puer verebaris?

7. Spojte věty s použitím vhodných spojovacích výrazů, časů a způsobů

1. Pater mihi tres libros emit. Omnes brevi legi.

³ Cic., Catil., 1, 8

⁴ Cic., Att., 3, 15, 6

2. Reges male regnabant. Romani reges expulerunt.
3. Centum res inutiles habeo. Eas res in foro emi.
4. Haedui a Caesare populoque Romano destituti sunt. Haedui id querebantur.
5. Tu me adiuvabis. Ego te adiuvabo.
6. Coniuratio patefacta est. Coniurati a consulibus poena affecti sunt.
7. Incolae urbis domos suas restituerunt. Illae domus incendio deletae sunt.
8. Ne in rebus adversis animum demittas! Id saepe te rogabam.
9. In eam regionem venies. Ibi montes altos et pulchros videbis.
10. Poena affecti sunt. Iniuriam magnam tibi fecerunt.
11. Homines in bello multa mala passi sunt. Id non ignoro.
12. Canes suos occidere coactus est. Eius canes multos homines momorderunt.

8. Nahrad'te participium vztažnou větou

1. Duces milites suos *hortantes* saepe hostes vincebant.
2. Homines ex oculis *laborantes*⁵ saepe adiuvate!
3. Caesar inimicis *victis* pepercit et omnibus indulisit.
4. Homines ante portam clausam *stantes* custodes urbis vituperabant.
5. Orator de miseria incolarum provinciae *locutus* a nonnullis reprehensus est.
6. Omnes cives domus suas relinquebant et ex urbe *deleta et incensa* fugiebant.

9. Přeložte do latiny

1. Kdykoliv mu uškodili, odpustil jim.

⁵ *laboro e* + abl. „trpět na něco / něčím“ (např. o nemoci)

2. Tvrдили, že každý je svého štěstí strůjce (*faber, bri, m.*).
3. Galové prosili Caesara, aby se nepřibližoval k území Germánů.
4. Je známo, že nic není rychlejší než světlo.
5. Cožpak si myslíš, že nějaký živočich, který má krev, může být bez srdce?
6. Nikdo mě nepřesvědčí, abych tvrdil, že jsem tu věc neslyšel.
7. Je známo, že po občanské válce měli lidé velký hlad.
8. Kdykoliv od tebe dostanu dopis (dopis od tebe, tj. „tvůj dopis“), napíšu ti.
9. Cožpak nevíš, že jsem to všechno udělal kvůli (*causā + gen.*) svým spoluobčanům?
10. Cožpak si někdo myslí, že nějaký římský básník předčil Homéra?
11. Nevěřím jim, protože teď tvrdí to, co tehdy popřeli.
12. Je tvoje sestra více podobná matce nebo otci?
13. Když vyjde slunce, raduji se.
14. Když byli spojenci Římanů zle tísněni nepřáteli, poslal jim římský vojevůdce dvě legie, aby mohli nepřátele překonat.

10. Hledání zdánlivě podobných tvarů

1. Najděte slovesa, která jsou zakončena na *-eram, -eras, -erat* atd., ale nejedná se o plusquamperfektum.
Příklad: *vulneras* „zraňuješ“ od *vulnerō, āre, āvī, ātum*.
2. Najděte slovesa, která jsou zakončena na *-ero, -eris, -erit* atd., ale nejedná se o futurum II.